

dalens Opdyrkning og Firences administrative Forhold, *Una rivoluzione stradale del Dugento*, samt (1935) *Studier i dansk og nordtysk Teglstensarkitektur* i Scandia. Derudover indskrænker Plesners Produktion sig til et Par kunsthistoriske Afhandlinger og en Redegørelse for Partidannelsen i de slesvigske Provinsialstænder i Sønderjyske Aarbøger (1925). Albert Olsen.

Inden for den store Kreds af Venner, som Per Olof v. Tørne havde i alle de nordiske Lande, maatte Budskabet om hans pludselige Død 23. Okt. 1940, vække dyb Sorg. Det var da kun et Aar siden, han paa det sidste skandinaviske Historikermøde i København havde været Deltagernes Ordfører ved Festen i Raadhushallen og med sin sædvanlige repræsentative Evne løst denne Opgave spirituelt og humorfyldt, ligesom han i et dygtigt Foredrag (*Konungs edsöre*) havde ydet sit Bidrag til de egentlige Forhandlinger. v. Tørne var overhovedet et trofast og aktivt Medlem ved de nordiske historiske Møder, ligesom han deltog ivrigt i Historikernes internationale Samarbejde og i de internationale Kongresser. Blandt Finlands Historikere var han maaske den, som havde de videst spændende Interesser og stærkest Trang til at knytte personlige Forbindelser uden for sit Lands Grænser.

Dette Aandspræg var dybt indgroet hos ham, thi da han for over en Menneskealder siden (1907) kastede sig ind i Videnskaben, var det med et Emne fra Italiens Historie i d. 16. Aarhundrede, om Kardinalministeren hos Pave Gregor XIII, *Ptolemeo Gallio*. Denne Doktorafhandling, der byggede paa selvstændige Studier i de italienske Arkiver og bringer meget nyt og værdifuldt frem, er tillige saa klar i sin Opbygning og saa elegant i sin Form, at den med Rette har hævdet sig gennem Aarene. v. Tørne fortsatte sine verdenshistoriske Studier med et endnu større anlagt Værk: *Don Juan d'Autriche et les projets de conquête de l'Angleterre I—II* (1918 og 1928). Ogsaa dette Værk rummer mange hidtil ukendte Oplysninger og mange selvstændige Iagttagelser, selv om det i Kompositionens Fasthed ikke staar helt paa Højde med det førstnævnte og heller ikke er ganske fejlfrit. Disse Svagheder beror formentlig ikke alene paa de iøjnefaldende Vanskeligheder, som det altid maa frembyde for en Forsker i et afsidesliggende nordisk Land at ville drive almenhistoriske Studier, men ogsaa paa de mange forskellige Gøremaal, der efterhaanden kom til at hvile paa Forfatterens Skuldre og hindrede Fordybelsen i et enkelt Emne. Alligevel er »Don Juan d'Autriche« almindelig anerkendt som Hovedværket om denne mærkelige Personlighed, og

v. Tørne opgav heller aldrig sine verdenshistoriske Studier (se f. Eks. Afh. i Revue Hist. 1931: *Philippe II et Henri de Guise 1578* eller *Marockofrågan och den europeiska krisen 1911* (1922)). Han holdt altid et Vindue aabent ud til den store Verden.

Efterhaanden samlede hans Forskning sig dog naturligt om hans Hjemland og om Norden. 1918 var han blevet Professor ved det svenske Akademi i Åbo, og to Aar tidligere havde han grundlagt det meget fortjenstfulde »Historisk Tidskrift för Finland«, hvis Redaktør han var gennem 10 Aar. v. Tørne var i Besiddelse af en mærkelig Arbejdsevne og Trang til at tage nye Emner op til Behandling. Der foreligger derfor et Væld af Afhandlinger fra hans Haand, mest omhandlende Finlands Historie under Middelalderen og nyere Tid, men ogsaa af mere almen Interesse, som *Mål och medel för vår historieforskning* (1918) og *Huru födes och dör kultur* (1927). Nogle af disse Arbejder, som *Finlands Riddarhus 1818—1918* (1926), tør vel nok siges at være blevet til lidt vel hastigt, men tagne tilsammen vidner de om en lys og vaagen Aand, der ikke følte noget menneskeligt som sig fremmed.

Per Olof v. Tørne blev ikke nogen gammel Mand. Han var ved sin Bortgang kun 58 Aar, og hans ivrige Deltagelse i hans Lands Skæbne, baade under Frihedskampen og under den kort før hans Død foregaaede Krig, havde tæret stærkt paa hans Kræfter. Svære Skuffelser og dybe Sorger af personlig Art kom hertil, saa at han for de indviede gjorde Indtryk af at være træt og nedbøjet. Men hos hans mange Venner vil Mindet om denne aabne og noble Personlighed, der altid følte, at Adel forpligter, leve længe.

Knud Fabricius.

Den 22. maj 1938 døde professor Walter Vogel efter mange aars stadig mere hæmmende hjertesygdom i sit hjem i Spandau, knap 58 aar gammel. Med ham gik en god formidler mellem skandinavisk og tysk historisk videnskab bort. Som elev af Dietrich Schäfer var Vogel fra sin ungdom fortrolig med nordisk historie, hans studieemner havde ofte intim berøring med Norden, og efter at han i 1926 var bleven redaktør af *Hansische Geschichtsblätter*, kom nordiske arbejder indenfor tidsskriftets rammer fyldigt og paalideligt til orde i anmeldelser og i »Hansischer Umschau«, som han udvidede og gjorde til en forbilledlig ræsonnerende bibliografi — ofte med redaktørens egen pen.

Vogels første arbejde dissertationen *Die Normannen und das fränkische Reich (799—911)* fra 1906 var allerede et modent værk,